50

	халқимиз билан бирга қурамиз. – Т.: Ўзбекистон, 2017. – 488 б. 11. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги ПФ-4947-сонли “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида”ги Фармони. www.lex.uz. 12. Гринцер П.А. Древнеиндийский эпос. – М., 1974. 13. Сазанова Н.М. Нет жизни бёз Кришны. – М., 1992. 14. Сазанова Н.М. Океан поэзии Сурдаса. – М., 1983. 15. Саид Эхтишам Хусейн. История литературы урду. – М., 1961. 16. Цветков Ю.В. Сурдас и его поэзия. – М., 1979. 17. Цветков Ю.В. Тулсидас. – М., 1987. 18. Челышев Е.П. Литература хинди. – М., 1968. **Ахборот манбаалари** 1. Файзиев Т. Тарихга бир назар. www.ziyonet.uz. 2010. 2. Мухаббат Содиқова. Бобурий ижодкорлар. www. Кашкадарё.htm. 2010. 3. Муғуллар Ҳиндистонда. www.islom_uz. 2007. 4. Муғул ҳукмдорлар. www.ziyouz.com. 2009.
7.	Фан дастури Олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими йўналишлари бўйича Ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгашнинг 202_0_ йил “29” _08_ даги _4_ -сонли баённомаси билан маъқулланган. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 202_0_ йил “29” _08_ даги _452_ - сонли буйруғи билан маъқулланган фан дастурларини таянч олий таълим муассасаси томонидан тасдиқлашга розилик берилган.
8.	**Фан/модуль учун маъсул:** Т.А.Ходжаева − ТДШУ “Жанубий ва жануби-шарқий Осиё тиллари” кафедраси доценти, филология фанлари номзоди;
9.	**Тақризчилар:** Муҳибова У.У.− ТДШУ “Жанубий ва жануби-шарқий Осиё тиллари” кафедраси мудири, , филология фанлари доктори, профессор; Сотиболдиева С.− А.Навоий номли Ўзбек тили ва адабиёти университети профессори, филология фанлари доктори.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ШАРҚШУНОСЛИК УНИВЕРСИТЕТИ

“ТАСДИҚЛАЙМАН”
Г.Ш.Рихсиева
2020 йил “28” _08_

“КЕЛИШИЛДИ”
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
2020 йил “29” _08_

Рўйхатга олинди: №МД - 5А120101
2020 йил “29” _08_

МУТАХАССИСЛИКНИНГ НАЗАРИЙ МАСАЛАЛАРИ (ХИНДИЙ)

ФАН ДАСТУРИ

Билим соҳаси: 100000 – Гуманитар соҳа
Таълим соҳаси: 120000 – Гуманитар фанлар
Мутахассислик: 5А120101– Адабиётшунослик (шарқ тиллари)

Тошкент – 2020

4.	**VIII. Таълим технологиялари ва методлари:** • маърузалар; • интерфаол кейс-стадилар; • семинарлар (мантиқий фиклаш, тезкор савол-жавоблар); • гуруҳларда ишлаш; • тақдимотларни қилиш; • индивидуал лойиҳалар; • жамоа бўлиб ишлаш ва ҳимоя қилиш учун лойиҳалар.
5.	**VII. Кредитларни олиш учун талаблар:** Фанга оид назарий ва услубий тушунчаларни тўла ўзлаштириш, таҳлил натижаларини тўғри акс эттира олиш, ўрганилаётган жараёнлар ҳақида мустақил мушоҳада юритиш ва жорий, оралиқ назорат шаклларида берилган вазифа ва топшириқларни бажариш, якуний назорат бўйича ёзма ишни топшириш.
6.	**Асосий адабиётлар** 1. Муҳибова У.У. Ҳиндистн адабиёти (қадим ва ўрта асрлар). Тошкент, 2008 2. Муҳибова У.У. Ҳиндистн адабиёти. Тошкент, 2018 3. Муҳибова У.У. Бобурийлар даври адабиёти. (ҳинди ва урду тилидаги адабий мерос). Тошкент, 2018. 4. Ходжаева Т.А., Муҳибова У.У. Ҳиндистон адабиёти. Монография. Тошкент, 2016. 5. Ходжаева Т.А. Ҳиндистон адабиёти (янги давр). Тошкент, 2010. 6. Ходжаева Т.А. Теоретические проблемқ специальности. Ташкент, 2013. **Қўшимча адабиётлар** 7. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиши керак. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил якунлари ва 2017 йил истиқболларига бағишланган мажлисидаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг нутқи. // Халқ сўзи газетаси. 2017 йил 16 январь, №11. 8. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. – Т.: Ўзбекистон, 2016. - 56 б. 9. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. – Т.: Ўзбекистон, 2017. - 48 б 10. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажагимизни мард ва олижаноб

	V.Мустақил таълим ва мустақил ишлар Мустақил таълим учун тавсия этиладиган мавзулар: 1. Бадиий асарда шакл, мазмун ва услуб масаласини бадиий асар тахлили асосида баён этиш. 2. Бадиий асар таҳлили асосида текст ва контекст масаласини ўрганиш. 3. Ёзувчи маҳорати асар таъсирчанлигининг мезони сифатида. 4. Бадиий асарда шахсият психологияси. 5. Мустақилликдан кейинги даврда шаклланган адабий оқимлар ва йўналишлар. 6. Рамзий ифода ва рамзий услубга оид ҳикоя таҳлили. 7. "Янги ҳикоя" жанрига оид асар таҳлили. 8. Адабиётда "янги ҳикоя" ва параллел ҳикоя: қиёсий тахлил. 9. Неореализм ва неоромантизм оқимлари. 10. Адабий танқидчиларнинг ҳикоя жанри ҳақидаги фикр-мулоҳазалари. 11. Адабиёт ва адабий танқид. 12. Онгли ҳикоя" ва шу жанрдага бадиий асар таҳлили. 13. Ғарб таъсири остида яратилан асар таҳлили. 14. Прагативад оқимининг ўзига хос хусусиятлари. 15. Янги давр насрий жанрлари. Мустақил ўзлаштириладиган мавзулар бўйича талабалар томонидан рефератлар тайёрлаш ва уни тақдимот қилиш тавсия этилади.
4.	**VII.Фан ўқитилишининг натижалари (шаклланадиган компетенциялар)** Фанни ўзлаштириш натижасида талаба: Ҳиндистон адабиётшунослиги, адабий танқидчиликнинг шаклланиш ва ривожланиш асослари, унинг асосий босқичлари, бадиийлик мезонлари, турли адабий жараёнлар кесимида шаклланган назмий ва насрий жанрлар, асарларнинг тил хусусиятлари каби назарий масалалар ҳақида ***тасаввур ва билимга эга бўлиши***; Турли давр адабий меросларини, шу меросни яратган адиблар ва уларнинг ижодий махсулини таҳлил қилиш, адабиётшунослик нуқтаи назаридан баҳолаш ва хулоса қилиш бўйича ***кўникмаларга эга бўлиши***; Мутакил равишда алоҳида олинган бир давр, ёки бир адиб ижодини тўди қ равишда ўрганиш, бадиий асарларда кўтарилган ғоя ва муаммолар тўғрисида;давр ижтимоий-сиёсий воқеаларининг адабий жараёнларга таъсири тўғрисида аниқ ***малакаларга эга бўлиши керак.***

Фан/модуль коди 5AMNM125		Ўқув йили 2020-2021	Семестр 1		ECTS - Кредитлар 5
Фан/модуль тури Мажбурий		**Таълим тили** Ўзбек/рус			**Ҳафтадаги дарс соатлари** 4
1.	**Фаннинг номи**		**Аудитория машғулотлари (соат)**	**Мустақил таълим (соат)**	**Жами юклама (соат)**
	Мутахассисликнинг назарий масалалари (Ҳиндистон)		60	90	150
2.	**I. Фаннинг мазмуни** Фанни ўқитишдан мақсад – талабаларда ўрганилаётган мамлакат адабиётининг қадимдан то бугунги кунгача бўлган ривожланиш босқичларида адабий танқид ва адабиётшунослик соҳасининг ривожланишига асос бўлган илмлар, адабиётшунос олимларнинг қарашларини ўрганишдан ва талабаларда адабий жараёнларга, адабиётнинг назарий қоидалари ривожланишини тўғри баҳолаш бўйича билим, кўникма ва малакани шакллантиришдир. **Фаннинг вазифаси** - талабаларда ўрганилаётган мамлакатда адабиётшунослик илми, бадиий асарларда тил ва услуб масалалари, насрий ва назмий жанрларнинг ривожланиш босқичлари, адабиётшуносликка оид илмий-назарий қарашлар битилган рисолаларни ўрганиш, тахлил қилиш ва адабиёт назарияси ҳақида тўлиқ тасавур ва илм ҳосил қилиш ва хулосалар чиқаришни ўргатишдан иборат. **II. Асосий назарий қисм (маъруза машғулотлари)** **II.I. Фан таркибига қуйидаги мавзулар киради:** **1-мавзу. Мутахассисликнинг назарий масалалар доираси.** Фаннинг мақсади, вазифалари, предмети ва ўрганиш усуллари. Ижтимоий-сиёсий ҳодисалар ва илк адабий жараёнлар кесимида адабиётшуносликка оид масалаларнинг шаклланиши. Тил хилма хиллиги. **2-мавзу.** Бадиий асарда шакл, мазмун ва услуб масаласи, улар ўртасидаги ўзаро мутаносиблик. Бадиий асарни комплекс тахлил қилиш. Таҳлилнинг ўзига хос жиҳатлари **3-мавзу.** Бадиий асарда текст ва контекст масаласи. Контекстни англаш усуллари. Бадиий асарни таҳлил қилиш турлари ва улардан				

фойдаланиш йўллари.

4-мавзу. Бадиий асарда образ яратиш махорати, ёзувчи маҳорати асар таъсирчанлигининг мезони. Бадиий асарда образ, характер, характер турлари -аналитик ва динамик.

5-мавзу. Бадиий асарда шахсият психологияси, бадиий асарни психологик тахлил услублари..

6-мавзу. Замонавий наср ва унда юз берган ўзгаришлар, жанр, услуб, тил, мавзулар ва муаммолар кўлами.

7-мавзу. Мустақилликдан кейинги даврда шаклланган адабий оқимлар ва йўналишлар. Прагативад ҳаракати ва тараққийпарвар романтизм. Уларнинг бир-биридан фарқи ва адабий жараёнда тутган ўрни.

8-мавзу. Рамзий ифода рамзий услуб. Бадиий асарда рамзийликни қўллашнинг афзалликлари.

9-мавзу. Адабиётда "онг оқими". Шу йўналишда яратилган асарларнинг ўзига хос жиҳатлари

10-мавзу. XX аср 60-70 йиллар адабиётида "янги ҳикоя" жанри, янги ҳикоя жанрига ўтишнинг омиллари ва бу ҳикоянинг асосий хусусиятлари

11-мавзу. XX аср 60-70 йиллар адабиёти ва параллел ҳикоя. Ҳикоя жанриа образ ва муаммолар кўламидаги, баён тарзидаги ўзгаришлар.

12-мавзу. Неореализм ва неоромантизм оқимлари, шу оқимларда ижод қилган адиблар ва уларнинг асарлари таҳлили асосида мавзуни англаш.

13-мавзу. Замонавий ҳикоя жанри ва адабий танқидчиларнинг ҳикоя жанри ҳақидаги фикр-мулоҳазалари.

14-мавзу. XX аср 80-90 йиллар адабиётида янгиланишлар ва янги оқимлар. Адабий жараёндаги ўзгаришлар ва уларнинг ижод жараёнига таъсири.

15-мавзу. "Онгли ҳикоя" ва шу жанрдага бадиий асар таҳлили асосида онгли ҳикояни тушуниш ва унинг шаклланиш асосларини ўрганиш.

16-мавзу. Янги давр адабиёти ва адабиётшуносликда янгича қарашлар. Янги насрий жанрлар. Адабиёт ва адабий танқид. Адабиётда янги назарий қарашлар ва янги трактатлар.

17-мавзу. Ҳиндистон адабиётига ғарб таъсири ва янги адабий жараёнлар. янги жанрларнинг вужудга келиши. Адабиётда янги мазмун ва янги шакл.

III. Амалий машғулотлари бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотлар учун қуйидаги мавзулар тавсия этилади:

1. Қадимий давр адабий мероси ва уларнинг мазмунида акс этган назарий қоидалар
2. Ведалар таркибида шаклланган шеърият.
3. Қадимги ҳинд эпослари ва уларнинг мазмунидаги адабиётшуносликка оид қоидалар
4. Эртак ва масал, уларнинг таркибидаги адабиётшуносликка оид масалалар
5. Драматургия ва адабиёт назариясининг ривожланиши
6. Мумтоз давр адабиёти ва унда шаклланган янги шеърий жанрлар.
7. Ғарб таъсирида вужудга келган насрий жанрлар
8. Адабиёт ва адабий танқид.

Амалий машғулотлар мультимедиа қурулмалари билан жиҳозланган аудиторияда бир академик гуруҳга бир профессор-ўқитувчи томонидан ўтказилиши зарур. Машғулотлар фаол ва интерфактив усуллар ёрдамида ўтилиши, мос равишда муносиб педагогик ва ахборот технологиялар қўлланилиши мақсадга мувофиқ.

IV. Курс иши бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Курс иши фан мавзуларига таааллуқли масалалар юзасидан талабаларга якка тартибда тегишли топшириқ шаклида берилади. Курс ишининг ҳажми, расмийлаштириш шакли, баҳолаш мезонлари тегишли кафедра томонидан белгиланади. Курс ишини бажариш талабаларда фанга оид билим, кўникма ва малакаларни шакллантиришга хизмат қилиши керак.

Курс иши учун қуйидаги тахминий мавзулар тавсия этилади:

1. Мумтоз давр шарқ халқлари адабиётида насрий жанрларнинг ўзига хослиги
2. Мумтоз давр шарқ халқлари адабиётида назмий жанрларнинг ўзига хослиги
3. Замонавий давр шарқ халқлари адабиётида насрий жанрларнинг ўзига хослиги
4. Замонавий давр шарқ халқлари адабиётида назмий жанрларнинг ўзига хослиги
5. Шарқ халқлари адабиётида бадиий асар талқини ва танқиди
6. XX аср боши шарқ халқлари адабиётига Ғарб маданиятининг таъсири масалалари
7. Шарқ халқлари адабиётида мустамлакачиликка қарши кураш ва истиқлол масалаларининг ёритилиши
8. Ҳикояда рамзийлик
9. Бадиий асрада ёзувчи маҳорати
10. Ёзувчининг образ яратиш маҳорати
11. Романчиликнинг шаклланиши ва роман хусусиятлари
12. "Янги ҳикоя" жанрининг ва унинг ўзига хос жиҳатлари
13. Танқидий реализмнинг шаклланиши ва унинг таниқли вакиллари